

1.2.2. Розвиток уваги дошкільника

У дошкільному віці зміни стосуються усіх видів і властивостей уваги. Збільшується її обсяг: дошкільник уже може діяти з 2-3 предметами.

Зростає можливість розподілу уваги в зв'язку з автоматизацією багатьох дій дитини.

Увага стає більш стійкою. Це дає дитині можливість виконувати під керівництвом вихователя визначену роботу, нехай навіть нецікаву. Маля не відволікається, якщо розуміє, що справу потрібно довести до кінця, навіть якщо з'явилася більш приваблива перспектива.

Підтримка стійкості уваги, фіксація її на об'єкті визначається розвитком допитливості, пізнавальних процесів. *Так, дитина довго спостерігає за рибками в акваріумі, щоб довідатися, де вони сплять.*

Стійкість уваги залежить від характеру діючого подразника. У віці 4-7 років тривалі відволікання викликає шум гри, а найбільш тривалі – дзвоник. Протягом дошкільного дитинства тривалість відволікань, викликаних подразниками, знижується, тобто зростає стійкість уваги.

Найбільш різке зниження тривалості відволікання спостерігається в дітей від 5,5 до 6,5 років. Розвиток уваги дошкільника характеризується різними змінами організації його життя, він освоює нові види діяльності (ігрову, трудову, продуктивну).

У 4-5 років дитина направляє свої дії під впливом дорослого. Вихователь усе частіше говорить дошкільнику: «Будь уважним», «Слухай уважно», «Дивися уважно». Виконуючи вимоги дорослого, дитина повинна керувати своєю увагою.

Розвиток довільної уваги пов'язаний із засвоєнням засобів керування нею. Спочатку – це зовнішні засоби, вказівний жест, слово дорослого.

У старшому дошкільному віці таким засобом стає мова самої дитини, що здобуває планувальну функцію. *«Я хочу подивитися спочатку мавпочок, а потім крокодильчиків», – говорить маля по дорозі в зоопарк. Воно намічає мету «подивитися», а потім уважно розглядає об'єкти, що його цікавлять.*

Таким чином, розвиток довільної уваги тісно пов'язаний не тільки з розвитком мови, але й з розумінням значення майбутньої діяльності,

усвідомленням її мети. Розвиток цього виду уваги також пов'язаний з освоєнням норм і правил поведінки, становленням вольової дії. *Наприклад, дитині хочеться приєднатися до гри інших дітей, але не можна. Вона сьогодні чергує по їдальні. Спочатку потрібно допомогти дорослому накрити на стіл. І дитина зосереджується на виконанні цієї роботи. Поступово їй захоплює сам процес чергування, їй подобається, як вона красиво розставляють посуд, і вольових зусиль для підтримки уваги вже не потрібно.*

Таким чином, розвиток післядовільної уваги відбувається через становлення довільної, він також зв'язаний зі звичкою докладати вольових зусиль для досягнення мети.

Особливості розвитку уваги в дошкільному віці:

- значно зростає її концентрація, обсяг і стійкість;
- складаються елементи довільності в керуванні увагою на основі розвитку мови, пізнавальних інтересів;
- увага стає опосередкованою;
- з'являються елементи післядовільної уваги.